

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 6, Praha 1, o žalobách na ochranu proti nečinnosti a před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasačních stížnostech žalobce proti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2013, čj. 11 A 199/2012 – 79, a ze dne 9. 9. 2013, čj. 11 A 198/2012 – 80,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 Ans 13/2013 a 1 Ans 14/2013 **se spojují** ke společnému projednání. Nadále budou vedeny pod sp. zn. 1 Ans 13/2013.
- II. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasačních stížnostech.
- III. Kasační stížnosti **se zamítají**.
- IV. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.
- V. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasačních stížnostech.

Odůvodnění:

- I.
Vymezení věci

[1] Žalobce doručil dne 21. 12. 2012 městskému soudu dvě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem a nečinností žalovaného a zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. V souvislosti s prokázáním svých majetkových poměrů žalobce doručil dne 30. 1. 2013 městskému soudu Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, Čestné prohlášení ohledně současné situace žalobce a přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011.

[2] Usneseními ze dne 1. 2. 2013, čj. 11 A 199/2012 – 39 a čj. 11 A 198/2012 – 39, městský soud zamítl jednak žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků a dále návrhy, aby byl žalobci ustanoven zástupce. Proti těmto usnesením podal žalobce kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu, který je svými rozsudky ze dne 4. 4. 2013, čj. 9 As 17/2013 – 26 a čj. 9 As 16/2013 – 24, zrušil z důvodu vadného posouzení otázky osvobození od soudních poplatků, jež se přeneslo i do rozhodnutí o návrhu na ustanovení zástupce, a vrátil věci městskému soudu k dalším řízením.

[3] Městský soud pak dne 17. 5. 2013 vydal usnesení čj. 11 A 199/2012 – 55 a čj. 11 A 198/2012 – 55, kterými opět žádosti o osvobození od soudních poplatků i návrhy na ustanovení zástupce zamítl. Dospěl totiž k závěru, že žalobce měl v období od června 2012 do dubna 2013 čistý měsíční příjem ve výši pohybující se kolem 23.000 Kč, což mu i po úhradě jeho pravidelných měsíčních výdajů bez větších potíží umožňovalo uhradit v plné výši soudní poplatky za žaloby. Uvedený pravidelný měsíční příjem mu rovněž umožňoval vytvořit si rezervu na jejich úhradu. Neučinil-li tak, nemůže se následně dovolávat toho, že se mu odpadnutím příjmu ve výši 11.000 Kč měsíčně plynoucím mu od České provincie Tovaryšstva Ježíšova od května 2013 zásadně zhoršila finanční situace. Hodlá-li žalobce bránit svá tvrzená práva soudní cestou, lze na něm i z těchto důvodů právem požadovat, aby si k tomu potřebné prostředky zajistil výkonem pracovní činnosti.

[4] Proti těmto usnesením brojil žalobce kasačními stížnostmi, kterým ovšem Nejvyšší správní soud nevyhověl (rozsudky ze dne 18. 7. 2013, čj. 9 As 65/2013 – 14, a ze dne 1. 8. 2013, čj. 9 As 66/2013 – 15). Usneseními ze dne 29. 5. 2013, čj. 11 A 199/2012 – 59, a ze dne 24. 5. 2013, čj. 11 A 198/2012 – 59, městský soud vyzval žalobce k zaplacení soudních poplatků ve výši 2.000 Kč za podané žaloby.

[5] Jelikož žalobce neuhradil soudní poplatky za podané žaloby ve stanovené lhůtě, městský soud v záhlaví označenými usneseními řízení zastavil.

[6] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesením městského soudu o zastavení řízení kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu, které obsahují totožnou argumentaci. Namítal, že citovanými usneseními byla porušena jeho lidská práva, právní tradice, zvyklosti a základní procesní zásady. Tvrdil, že městský soud žaloby odmítl zastavením řízení, aniž by mu dal možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit. Městský soud podle jeho názoru popřel jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, čímž porušil zákon i práva garantovaná Ústavou a mezinárodními smlouvami. V řízení mu nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro vydání konkrétních usnesení či jiných rozhodnutí před jejich vydáním, ačkoliv o to žádal. Současně stěžovatel požádal

pokračování

Nejvyšší správní soud o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasačních stížnostech.

[7] Žalovaný se v poskytnuté lhůtě ke kasačním stížnostem nevyjádřil.

II.

Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Vzhledem k tomu, že totožně formulované kasační stížnosti stěžovatele směřují proti obdobným rozhodnutím městského soudu, rozhodl Nejvyšší správní soud ve shodě s § 39 odst. 1 a § 120 s. ř. s., o spojení těchto kasačních stížností ke společnému projednání.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasačních stížností a shledal, že kasační stížnosti byly podány včas a směřují proti rozhodnutím, proti nimž je podání kasační stížnosti přípustné. Poté přezkoumal napadená usnesení městského soudu v rozsahu kasačních stížností a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadená usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[11] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudních poplatků za kasační stížnosti ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasačních stížnostech. Za situace, kdy s předmětem kasačního přezkumu souvisí zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, by trvání jak na podmínce uhrazení soudních poplatků za kasační stížnosti, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, čj. 1 Afs 65/2007 – 37, a ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 – 77).

[12] Kasační soud se tak zabýval pouze žádostmi stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasačních stížnostech. Dle § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. „*může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát.*“ Z důvodu zamezení řetězení problému zdejší soud neposuzoval, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, ale zabýval se pouze hodnocením, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele v nynějším řízení. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnosti splnily v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z nich seznat, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadená usnesení

krajského soudu za nezákonná. Případné doplnění kasačních stížností ustanoveným advokátem by pak nemohla na hodnocení věcí Nejvyšším správním soudem nic změnit.

[13] Předmětem přezkumu je v nyní projednávané věci zastavení řízení před městským soudem pro nezaplacení soudního poplatku. Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Městský soud tudíž postupoval v souladu se zákonem, pokud vydal usnesení o zastavení řízení, jelikož ze strany stěžovatele nedošlo v určené lhůtě sedmi dnů k zaplacení soudních poplatků. Zaplacení soudního poplatku je jednou z podmínek řízení, jejíž nesplnění má za následek jeho zastavení [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích za použití § 47 písm. c) s. ř. s.].

[14] Jedinou kasační námitkou, která směřovala proti rozhodnutím městského soudu o zastavení řízení, je tvrzení stěžovatele, že městský soud jeho žaloby odmítl (zastavením řízení), aniž by mu dal možnost se k věcem vyjádřit. Tato námitka však není důvodná, neboť městský soud ve věcech samých vůbec meritorně nerozhodoval, a tudíž stěžovatel nemohl být na svých právech namítaným způsobem zkrácen. Právě z důvodu, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatky za podané žaloby, k čemuž byl ze strany soudu vyzván, řízení dále nepokračovala, v jejich průběhu nebyla ani nařízena ústní jednání a soud řízení zastavil.

[15] Pokud jde o námitku, že městský soud popřel žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, jakož i jeho návrhy na ustanovení advokáta, tyto námitky nesměřují proti nyní přezkoumávaným usnesením. Nejvyšší správní soud se těmito námitkami již zabýval v předchozích řízeních (viz rozsudky ze dne 18. 7. 2013, čj. 9 As 65/2013 – 14, a ze dne 1. 8. 2013, čj. 9 As 66/2013 – 15).

III.

Závěr a náklady řízení o kasačních stížnostech

[16] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnosti jako nedůvodné (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech, neboť ve věci neměl úspěch, žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 23. října 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu